

SAMFUNNSPOLITISK PROGRAM

Etter § 1 i Samfunnsøkonomenes vedtekter skal foreningen «bidra til medlemmenes kompetanseutvikling innenfor faget og virke for fagets og utøvernes anseelse og innflytelse i samfunnet». Samfunnsøkonomene arbeider for at samfunnsøkonomi som fag blir anerkjent, anvendt og får innflytelse på samfunnsutviklingen. Samfunnspolitisk program er foreningens politiske program og gir uttrykk for foreningens ambisjoner. Det Samfunnspolitisk program er vedtatt på generalforsamlingen 13. juni 2023.

1. LIKESTILLING, MANGFOLD OG YTRINGSFRIHET

- Alle skal ha like muligheter til utdanning, arbeid og inntekt.
- Arbeidsmarkedet skal være preget av likestilling og mangfold.
- Lønn fastsettes etter kjønnsnøytrale kriterier og normer.
- Ytringsfrihet er en menneskerettighet og derfor et gode for enkeltmennesket og for samfunnet. Ytringsfrihet, herunder akademisk ytringsfrihet og ytringsfrihet for tillitsvalgte, må vernes særskilt for å sørge for toleranse og mangfold i arbeidslivet.

2. UTDANNING OG KOMPETANSE

- Kunnskap og kompetanse er viktig for verdiskapingen i samfunnet. Det skal lønne seg å ta utdanning.
- Det må satses mer på etter- og videreutdanning.
- Det faglige nivå i norsk skole må være blant de beste i OECD-landene.
- Elever i grunnskolen og videregående skole må sikres undervisning av lærere med solid faglig kompetanse.
- Alle bør få tilbud om undervisning i samfunnsøkonomi i skolen.
- Kunnskap om fagforeninger og trepartssamarbeidet bør inn i læreplaner og pensum i skolen.
- Studiefinansieringen må gi reell mulighet til heltidsstudier.

3. FORSKNING OG INNOVASJON

- Satsing på forskning og kunnskap er viktig for økt verdiskaping og for positiv utvikling av norsk næringsliv, økonomi og velferd. Finansieringen av forskerutdanningen må styrkes
- Samfunnsøkonomisk metode og analyse må i større grad prioriteres i forskningen, herunder i tverrfaglige prosjekter og programmer.
- Uavhengig forskning krever at det foreligger tilstrekkelig offentlig finansiering. Kunnskap om innovasjon og entreprenørskap bør gjøres til en mer integrert del av høyere utdanning.
- Det må legges til rette for å fremme forskningsbaserte innovasjoner både i offentlig sektor og i næringslivet. Det vil bidra til å heve kvaliteten på offentlige tjenester og bidra til vekst i norsk økonomi.

4. VERDISKAPING

- Den økonomiske politikken skal bidra til verdiskaping gjennom utvikling av et konkurransedyktig næringsliv.
- Moderate forskjeller kan være en styrke for økonomisk, politisk og sosial utvikling. Politikken må derfor bidra til å motvirke at økonomiske og sosiale forskjeller blir for store.

- Mulighetene til å skape arbeidsplasser gjennom nyetablering må styrkes.
- Økonomisk kriminalitet og skatteunndragelse må bekjempes.

5. BÆREKRAFTIG UTVIKLING

- Samfunnsøkonomene stiller seg bak FNs bærekraftsmål.
- Produksjon og forbruk må bidra til bærekraftig utvikling.
- Bærekraft skal hensyntas i planlegging, drift og utvikling av offentlige tjenester.
- Det må være lønnsomt for privat næringsliv å bidra til at nasjonale klimamål og internasjonale forpliktelser oppnås.
- Kapital er avgjørende for å finansiere den grønne omstillingen. Å håndtere risiko, også klimarisiko, er finansnæringsens viktigste bidrag til bærekraftig utvikling.
- Ved planlegging, organisering og gjennomføring av offentlige innkjøp og investeringer, skal bærekraft være et sentralt element.
- Der kommersielle aktører benytter fellesskapets ressurser, bør det kunne ilegges grunnrentebeskatning.
- Ved utbygginger må natur, biologisk mangfold og landskapsverdier hensyntas.
- Ved utbygginger som legger beslag på natur må det etableres en ordning hvor utbygger selv ikke skal stå for kartlegging og vurdering/analyse av naturverdier. Det er behov for ordninger som er uhildet og som allmenheten kan ha tillit til.

5. OFFENTLIG SEKTOR

- Offentlig sektor skal preges av effektivitet og kvalitet, åpenhet og rettssikkerhet. Alle deler av offentlig sektor bør følge en utredningsinstruks og samfunnsøkonomisk effektivitet bør være bærende i gjennomføringen av oppgavene.
- Samfunnsøkonomi er læren om hvordan samfunnet best forvalter knappe ressurser. Flere Samfunnsøkonomer i kommuner og etater vil kunne bidra til bedre tjenester. Blant annet innenfor samfunnsøkonomisk analyse og i offentlige anskaffelser av varer og tjenester.
- Offentlig sektor må være konkurransedyktig både når det gjelder lønnsnivå og interessante arbeidsoppgaver. Forholdene må legges til rette for at ansatte gis utviklingsmuligheter, ansvar og myndighet.
- Kompetente fagmiljøer, medarbeidere og ledere er en forutsetning for å levere de offentlige tjenestene som samfunnet vil forvente i årene fremover. Forholdene må legges til rette for å rekruttere og beholde dyktige medarbeidere og ledere.